

Elektronisk bilaga: Om undersökningen av självcensur

Data och undersökningsmetod

I syfte att undersöka i vilken utsträckning självcensur förekommer bland svenskarna har vi genomfört två enkätundersökningar i samarbete med SOM-institutet vid Göteborgs universitet (SOM står för Samhälle, Opinion och Medier). Detta har skett inom ramen för den årliga SOM-undersökningen, som genomförs varje höst sedan 1986 och som syftar till att belysa hur det svenska samhället och medborgaropinionen utvecklas över tid. Vi har bidragit med frågor i 2021 och 2022 års SOM-undersökningar, där mellan 3 500 och 3 750 slumpvist utvalda personer bosatta i Sverige fått ta ställning till frågor bl.a. om självcensur, syn på demokratin, politiskt intresse och förtroende för myndigheter och andra människor, m.m. De årliga SOM-undersökningarna genomförs med hjälp av post-enkäter och respondenterna väljs slumpmässigt ut från Skatteverkets register över alla personer mellan 16-90 år (i undersökningen 2021 var den övre gränsen 85 år) som är bosatta i landet. De data som presenteras här samlades in under hösten och förvintern 2021 och 2022.

Vårt syfte har varit att undersöka i vilken utsträckning svenska medborgare anser att de inte öppet kan uttrycka sina åsikter i olika sammanhang. Undersökningens nyckelbegrepp är *självcensur*, vilket innebär att någon avstår från att framföra en åsikt i fruktan för sanktioner. Finns det ämnen som inte kan diskuteras fritt och i vilka sammanhang upplever medborgarna att de inte fritt kan uttrycka sina åsikter? Vilka medborgare är det som i störst utsträckning uppger att de känner sig tvungna att avstå från att uttrycka sina åsikter? Följaktligen ställde vi ett antal frågor som syftade till att kartlägga i vilken utsträckning svenskar censurerar sina åsikter (en generell

fråga i syfte att mäta förekomsten av självcensur ställdes såväl i undersökningen 2021 som 2022), samt i vilka sammanhang och kring vilka ämnen det i så fall sker (vilket undersökts närmare i undersökningen 2022). Därtill undersöks i varje SOM-undersökning en rad bakgrundsfaktorer om respondenterna – exempelvis kön, ålder, utbildning, inkomst, m.m. – liksom en rad attityder, värderingar och åsikter om politik och samhälle. De flesta väljer att fylla i de fysiska frågeformulären men sedan 2012 kan SOM-undersökningarna också besvaras online.

Separata rapporter om representativitet i SOM-undersökningarna från 2021 och 2022 visar att svarsgruppen generellt sett speglar befolkningen som helhet (SOM-institutet 2022, 2023). Män och unga personer är dock något mindre representerade i undersökningarna än i befolkningen jämfört med kvinnor och äldre personer. Det finns inga signifikanta skillnader mellan respondenternas och befolkningens geografiska sammansättning. Det finns dock en betydande underrepresentation av individer födda utomlands i förhållande till befolkningen. Både 2021 och 2022 var 86 procent av de svarande födda i Sverige, men endast 78 procent av befolkningen var det. Deltagandet är särskilt lågt bland individer födda i länder utanför Europa. Dessa faktorer bör beaktas vid bedömning av resultaten.

För mer information om undersökningen och metodiken, se SOM-institutets webbsida: <https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna>

Underlagstabeller och frågeformuleringar

I detta avsnitt presenterar vi underlagstabeller till samtliga figurer i rapporten. Frågeformuleringar framgår av respektive figurkommentar.

Tabell A.1 Stöd för yttrandefrihet 2021 och 2022, procent

		2021				2022			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Instämmer helt	1235	74,9	78,8	78,8	1319	75,6	79,3	79,3
	Instämmer delvis	298	18,1	19	97,8	303	17,4	18,2	97,5
	Instämmer knappast	23	1,4	1,5	99,2	29	1,7	1,7	99,2
	Instämmer inte alls	12	0,7	0,8	100	13	0,7	0,8	100
	Total	1568	95,1	100		1664	95,4	100	
Missing	System	81	4,9			80	4,6		
Total		1649	100			1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent som helt eller delvis instämmer/inte instämmer i påståendet: "Det är viktigt för mig att fritt få uttrycka mina åsikter". Antal personer som besvarade frågan var 1568 i 2021 års undersökning och 1664 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Tabell A.2 Förekomst av självensur 2021 och 2022, procent

		2021				2022			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Instämmer helt	257	15,6	16,7	16,7	251	14,4	15,2	15,2
	Instämmer delvis	564	34,2	36,6	53,3	586	33,6	35,4	50,6
	Instämmer knappast	351	21,3	22,8	76,1	387	22,2	23,4	74
	Instämmer inte alls	369	22,4	23,9	100	430	24,7	26	100
	Total	1541	93,5	100		1654	94,8	100	
Missing	System	108	6,5			90	5,2		
Total		1649	100			1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent som helt eller delvis instämmer/inte instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan var 1 541 i 2021 års undersökning och 1 654 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Tabell A.3 Förekomst av självcensur 2021 och 2022, alla svarsalternativ, procent

		2021				2022			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Instämmer helt	257	15,6	16,7	16,7	251	14,4	15,2	15,2
	Instämmer delvis	564	34,2	36,6	53,3	586	33,6	35,4	50,6
	Instämmer knappast	351	21,3	22,8	76,1	387	22,2	23,4	74
	Instämmer inte alls	369	22,4	23,9	100	430	24,7	26	100
	Total	1541	93,5	100		1654	94,8	100	
Missing	System	108	6,5			90	5,2		
	Total	1649	100			1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som helt eller delvis instämmer/inte instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan var 1 541 i 2021 års undersökning och 1 654 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Tabell A.4 Självcensur i nära sociala sammanhang, 2022, procent

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Jag avstår alltid	102	5,8	6	6,1
	Jag avstår ofta	424	24,3	26	31,7
	Jag avstår sällan	764	43,8	46	77,8
	Jag avstår aldrig	369	21,2	22	100
	Total	1659	95,1	100	
Missing	System	85	4,9		
	Total	1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "I följande sammanhang [i nära sociala sammanhang (t.ex. bland vänner och familj)], brukar eller brukar du inte avstå från att fritt uttrycka dina åsikter om politiskt kontroversiella frågor eftersom de kan väcka anstöt?". Antal personer som besvarade frågan var 1 659 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.5 Självencensur på arbetsplatsen, 2022, procent

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Jag avstår alltid	261	15	17	16,9
	Jag avstår ofta	580	33,3	38	54,5
	Jag avstår sällan	558	32	36	90,7
	Jag avstår aldrig	143	8,2	9	100
	Total	1542	88,4	100	
Missing	System	202	11,6		
	Total	1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "I följande sammanhang [på min arbetsplats (t.ex. bland arbetskamrater och med chefer)], brukar eller brukar du inte avstå från att fritt uttrycka dina åsikter om politiskt kontroversiella frågor eftersom de kan väcka anstöt?". Antal personer som besvarade frågan var 1 542 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.6 Självencensur i skolan/på universitetet, 2022, procent

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Jag avstår alltid	273	15,7	20	20
	Jag avstår ofta	445	25,5	33	52,6
	Jag avstår sällan	481	27,6	35	87,8
	Jag avstår aldrig	167	9,6	12	100
	Total	1366	78,3	100	
Missing	System	378	21,7		
	Total	1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "I följande sammanhang [i skolan/högskolan/universitetet (t.ex. bland studiekamrater och med lärare)], brukar eller brukar du inte avstå från att fritt uttrycka dina åsikter om politiskt kontroversiella frågor eftersom de kan väcka anstöt?". Antal personer som besvarade frågan var 1 366 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.7 Självcensur i sociala medier, 2022, procent

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Jag avstår alltid	741	42,5	49	49,2
	Jag avstår ofta	443	25,4	29	78,7
	Jag avstår sällan	198	11,4	13	91,8
	Jag avstår aldrig	123	7,1	8	100
	Total	1505	86,3	100	
Missing	System	239	13,7		
Total		1744	100		

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "I följande sammanhang [i sociala medier (t.ex. på Facebook, Instagram, Twitter och Snapchat), andelar i procent], brukar eller brukar du inte avstå från att fritt uttrycka dina åsikter om politiskt kontroversiella frågor eftersom de kan väcka anstöt?". Antal personer som besvarade frågan var 1505 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.8 Samtalsämnen som undviks i nära sociala sammanhang, 2022, procent av de respondenter som angett ett ämne

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Skola och högre utbildning	2	0,3	0
	Pensioner	5	0,7	1
	Sjukvård	7	1,0	1
	Brottslighet och kriminalitet	25	3,5	4
	Klimat, miljö och energi	27	3,7	4
	Utrikespolitik och försvar	45	6,2	6
	Pandemihantering och vaccinationer	47	6,5	7
	Ekonomi och skatter	48	6,6	7
	Jämställdhet, likabehandling, och HBTQ-rättigheter	67	9,3	9
	Religion	92	12,7	13
	Politisk eller religiös extremism	100	13,9	14
	Invandring och integration	257	35,6	36
Total		722	100	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I nära sociala sammanhang undviker jag främst att diskutera:". Antal personer som besvarade frågan var 1 479, varav 757 personer angav alternativet "inget". Tabellen visar fördelningen bland de 722 personer som angav ett av de övriga alternativen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.9 Samtalsämnen som undviks på arbetsplatsen, 2022, procent av de respondenter som angett ett ämne

	Frequency	Percent	Valid Percent
Valid Sjukvård	4	0,5	1
Skola och högre utbildning	5	0,6	1
Pensioner	6	0,7	1
Brottslighet och kriminalitet	19	2,1	2
Klimat, miljö och energi	20	2,3	2
Utrikespolitik och försvar	24	2,7	3
Pandemihantering och vaccinationer	42	4,7	5
Jämställdhet, likabehandling, och HBTQ-rättigheter	55	6,2	6
Ekonomi och skatter	61	6,9	7
Religion	130	14,7	15
Politisk eller religiös extremism	157	17,7	18
Invandring och integration	364	41,0	41
Total	887	100	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? På jobbet undviker jag främst att diskutera:". Antal personer som besvarade frågan var 1 370, varav 483 personer angav alternativet "inget". Tabellen visar fördelningen bland de 887 personer som angav ett av de övriga alternativen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.10 Samtalsämnen som undviks i skolan/universitetet, 2022, procent av de respondenter som angett ett ämne

	Frequency	Percent	Valid Percent
Valid Sjukvård	3	0,5	1
Pensioner	8	1,3	1
Klimat, miljö och energi	12	2,0	2
Skola och högre utbildning	14	2,3	2
Brottslighet och kriminalitet	18	3,0	3
Pandemihantering och vaccinationer	21	3,5	4
Utrikespolitik och försvar	22	3,6	4
Ekonomi och skatter	33	5,4	5
Jämställdhet, likabehandling, och HBTQ-rättigheter	47	7,8	8
Religion	90	14,9	15
Politisk eller religiös extremism	102	16,8	17
Invandring och integration	236	38,9	39
Total	606	100	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I skolan/högskolan/universitet undviker jag främst att diskutera:" Antal personer som besvarade frågan var 1 156, varav 550 personer angav alternativet "inget". Tabellen visar fördelningen bland de 606 personer som angav ett av de övriga alternativen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.11 Samtalsämnen som undviks i sociala medier, 2022, procent av de respondenter som angett ett ämne

	Frequency	Percent	Valid Percent
Valid Skola och högre utbildning	1	0,1	0
Sjukvård	6	0,8	1
Pensioner	6	0,8	1
Klimat, miljö och energi	14	1,8	2
Utrikespolitik och försvar	17	2,1	2
Ekonomi och skatter	20	2,5	3
Brottslighet och kriminalitet	34	4,3	4
Pandemihantering och vaccinationer	42	5,3	5
Jämställdhet, likabehandling, och HBTQ-rättigheter	59	7,4	7
Religion	95	12,0	12
Politisk eller religiös extremism	156	19,7	20
Invandring och integration	342	43,2	43
Total	792	100	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per svarsalternativ som besvarat följande fråga: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I sociala medier undviker jag främst att diskutera:" Antal personer som besvarade frågan var 1 268, varav 476 personer angav alternativet "Inget". Tabellen visar fördelningen bland de 792 personer som angav ett av de övriga alternativen.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.12 Självrensensur och partisympati 2021 och 2022, procent

		2021			2022			
		Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total	Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total	
Partisypati	Vänsterpartiet	Count	62	95	157	50	70	120
		%	39,5	60,5	100	41,7	58,3	100
	Socialdemokraterna	Count	187	227	414	197	311	508
		%	45,2	54,8	100	38,8	61,2	100
	Centerpartiet	Count	41	82	123	46	74	120
		%	33,3	66,7	100	38,3	61,7	100
	Liberalerna	Count	18	19	37	26	46	72
		%	48,6	51,4	100	36,1	63,9	100
	Moderaterna	Count	171	138	309	168	128	296
		%	55,3	44,7	100	56,8	43,2	100
	Kristdemokraterna	Count	34	18	52	55	27	82
		%	65,4	34,6	100	67,1	32,9	100
	Miljöpartiet	Count	28	38	66	25	65	90
		%	42,4	57,6	100	27,8	72,2	100
	Sverigedemokraterna	Count	169	35	204	176	38	214
		%	82,8	17,2	100	82,2	17,8	100
	Annat parti:	Count	29	17	46	22	9	31
		%	63	37	100	71	29	100
	Inget parti	Count	11	5	16	6	6	12
		%	68,8	31,3	100	50	50	100
Total		Count	750	674	1424	771	774	1545
		%	52,7	47,3	100	49,9	50,1	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per partitillhörighet, som helt eller delvis instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisympati var 1424 i 2021 års undersökning och 1 545 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Tabell A.13 Självcensur i olika sammanhang och partisympati 2022, procent

Partisypati		I nära sociala sammanhang			På arbetsplatsen			I skolan/på universitetet			I sociala medier		
		Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total	Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total	Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total	Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total
Vänsterpartiet	Count	101	22	123	61	52	113	66	35	101	47	63	110
	%	82	18	100	54	46	100	65	35	100	43	57	100
Socialdemokraterna	Count	333	183	516	223	253	476	200	227	427	89	375	464
	%	65	35	100	47	53	100	47	53	100	19	81	100
Centerpartiet	Count	86	33	119	46	69	115	56	46	102	25	87	112
	%	72	28	100	40	60	100	55	45	100	22	78	100
Liberalerna	Count	45	27	72	26	38	64	23	30	53	11	53	64
	%	63	38	100	41	59	100	43	57	100	17	83	100
Moderaterna	Count	204	89	293	116	158	274	106	135	241	44	225	269
	%	70	30	100	42	58	100	44	56	100	16	84	100
Kristdemokraterna	Count	57	23	80	37	38	75	29	41	70	17	60	77
	%	71	29	100	49	51	100	41	59	100	22	78	100
Miljöpartiet	Count	68	20	88	48	40	88	52	25	77	21	63	84
	%	77	23	100	55	45	100	68	32	100	25	75	100
Sverigedemokraterna	Count	146	69	215	88	113	201	63	109	172	44	150	194
	%	68	32	100	44	56	100	37	63	100	23	77	100
Annat parti:	Count	15	14	29	10	19	29	9	18	27	2	27	29
	%	52	48	100	34	66	100	33	67	100	7	93	100
Inget parti	Count	9	3	12	5	6	11	7	4	11	4	7	11
	%	75	25	100	45	55	100	64	36	100	36	64	100
Total	Count	1064	483	1547	660	786	1446	611	670	1281	304	1110	1414
	%	69	31	100	46	54	100	48	52	100	21	79	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per partitillhörighet och socialt sammanhang, som svarat att de alltid eller ofta avstår, gällande frågan: "I följande sammanhang, brukar eller brukar du inte avstå från att fritt uttrycka dina åsikter om politiskt kontroversiella frågor eftersom de kan väcka anstöt?". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisympati varierar mellan 1 281 ("i skolan/universitetet") och 1 547 ("i nära sociala sammanhang").

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.14 Självcensur kring olika ämnen i nära sociala sammanhang, per partisympati 2022, procent

Partisympati		Pandemi- hantering och vaccina- tioner	Utrik- espoli- tik och försvar	Jämst- ällhet, likabe- hand- ling och HBTQ- rättig- heter	Brotts- lighet och krimi- nialitet	Invan- dring och inte- gration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Eko- nomi och skatter	Relig- ion	Pens- ioner	Skola och högre utbild- ning	Politisk eller relig- iös extrem- ism	Total
Vänster- partiet	Count	6	5	4	3	7	3	2	5	6	1	0	5	47
	%	13	11	9	6	15	6	4	11	13	2	0	11	100
Socialdemo- kraterna	Count	10	15	22	5	67	1	5	21	34	1	0	38	219
	%	5	7	10	2	31	0	2	10	16	0	0	17	100
Centerpartiet	Count	2	1	3	1	16	0	2	7	9	1	0	4	46
	%	4	2	7	2	35	0	4	15	20	2	0	9	100
Liberalerna	Count	1	1	2	0	8	0	2	3	7	1	0	4	29
	%	3	3	7	0	28	0	7	10	24	3	0	14	100
Moderaterna	Count	9	6	10	3	64	0	1	3	12	0	1	19	128
	%	7	5	8	2	50	0	1	2	9	0	1	15	100
Kristdemo- kraterna	Count	2	2	8	2	11	2	3	2	1	0	0	8	41
	%	5	5	20	5	27	5	7	5	2	0	0	20	100
Miljöpartiet	Count	1	1	4	2	11	1	3	2	3	0	0	5	33
	%	3	3	12	6	33	3	9	6	9	0	0	15	100
Sverigedemo- kraterna	Count	6	8	9	5	54	0	5	4	9	1	1	8	110
	%	5	7	8	5	49	0	5	4	8	1	1	7	100
Annat parti:	Count	2	2	3	1	6	0	1	0	0	0	0	2	17
	%	12	12	18	6	35	0	6	0	0	0	0	12	100
Inget parti	Count	2	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	6
	%	33	17	0	0	0	0	17	17	0	0	0	17	100
Total	Count	41	42	65	22	244	7	25	48	81	5	2	94	676
	%	6	6	10	3	36	1	4	7	12	1	0	14	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per partitillhörighet som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I nära sociala sammanhang undviker jag främst att diskutera...". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisympati var 676 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.15 Självcensur kring olika ämnen på jobbet, per partisympati 2022, procent

Partisympati		Pandemi- hantering och vaccinationer	Utrikes- politik och försvar	Jämställdhet, likabehandling och HBTQ- rättigheter	Brotts- lighet och kriminalitet	Invan- dring och integration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Ekonomi och skatter	Religion	Pensioner	Skola och högre utbildning	Politisk eller religiös extremism	Total
Vänsterpartiet	Count	6	3	6	3	20	0	1	4	9	1	1	11	65
	%	9	5	9	5	31	0	2	6	14	2	2	17	100
Socialdemokraterna	Count	10	6	16	6	93	2	5	25	38	2	2	57	262
	%	4	2	6	2	35	1	2	10	15	1	1	22	100
Centerpartiet	Count	3	1	4	1	27	0	1	3	7	0	1	8	56
	%	5	2	7	2	48	0	2	5	13	0	2	14	100
Liberalerna	Count	0	0	4	0	16	1	0	5	10	0	0	5	41
	%	0	0	10	0	39	2	0	12	24	0	0	12	100
Moderaterna	Count	7	4	5	1	80	0	3	12	25	0	0	25	162
	%	4	2	3	1	49	0	2	7	15	0	0	15	100
Kristdemokraterna	Count	1	0	1	2	19	1	2	4	11	1	0	6	48
	%	2	0	2	4	40	2	4	8	23	2	0	13	100
Miljöpartiet	Count	0	2	4	1	15	0	2	6	10	0	0	9	49
	%	0	4	8	2	31	0	4	12	20	0	0	18	100
Sverigedemokraterna	Count	6	6	8	2	65	0	3	2	9	1	0	21	123
	%	5	5	7	2	53	0	2	2	7	1	0	17	100
Annat parti:	Count	2	0	4	0	7	0	0	0	2	0	0	3	18
	%	11	0	22	0	39	0	0	0	11	0	0	17	100
Inget parti	Count	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	2	7
	%	14	14	0	0	14	0	14	0	0	0	14	29	100
Total	Count	36	23	52	16	343	4	18	61	121	5	5	147	831
	%	4	3	6	2	41	0	2	7	15	1	1	18	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per partitillhörighet som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? På jobbet undviker jag främst att diskutera...". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisympati var 831 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.16 Självcensur kring olika ämnen i skolan/universitetet, per partisympati 2022, procent

Partisympati	Pandemi- hantering och vaccinationer	Utrik- espolti- k och försvar	Jämst- ällhet, likabe- handling och HBTQ- rättig- heter	Brotts- lighet och krimi- nalitet	Invan- dring och inte- gration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Eko- nomi och skatter	Relig- ion	Pens- ioner	Skola och högre utbild- ning	Politisk eller relig- iös extrem- ism	Total
Vänster- partiet	Count	4	2	4	4	8	0	4	7	0	0	8	41
	%	10	5	10	10	20	0	10	17	0	0	20	100
Socialdemo- kraterna	Count	4	12	17	3	57	2	3	8	27	4	4	173
	%	2	7	10	2	33	1	2	5	16	2	18	100
Centerpartiet	Count	1	0	2	0	12	0	1	3	11	1	2	36
	%	3	0	6	0	33	0	3	8	31	3	6	100
Liberalerna	Count	0	1	2	0	11	0	0	1	4	0	7	26
	%	0	4	8	0	42	0	0	4	15	0	27	100
Moderaterna	Count	7	2	11	1	52	1	0	7	18	2	2	117
	%	6	2	9	1	44	1	0	6	15	2	12	100
Kristdemo- kraterna	Count	0	1	2	3	14	0	2	2	2	0	1	35
	%	0	3	6	9	40	0	6	6	6	0	3	100
Miljöpartiet	Count	0	0	1	2	13	0	1	3	5	0	1	33
	%	0	0	3	6	39	0	3	9	15	0	3	100
Sverigedemo- kraterna	Count	1	1	5	2	51	0	4	2	10	1	1	89
	%	1	1	6	2	57	0	4	2	11	1	1	100
Annat parti:	Count	1	0	3	1	6	0	0	0	1	0	0	14
	%	7	0	21	7	43	0	0	7	0	0	14	100
Inget parti	Count	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	5
	%	20	20	0	0	0	20	0	0	0	0	40	100
Total	Count	19	20	47	16	224	3	12	30	85	8	11	569
	%	3	4	8	3	39	1	2	5	15	1	2	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per partitillhörighet som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I skolan/högskolan/universitet undviker jag främst att diskutera...". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisympati var 569 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.17 Självcensur kring olika ämnen i sociala medier, per partisympati 2022, procent

Partisympati		Pandemi- hantering och vaccinationer	Utrikes- politik och försvar	Jämställdhet, likabehandling och HBTQ- rättigheter	Brotts- lighet och kriminalitet	Invan- dring och integration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Ekonomi och skatter	Religion	Pensioner	Skola och högre utbildning	Politisk eller religiös extremism	Total
Vänsterpartiet	Count	7	2	3	3	14	1	0	0	9	0	0	9	48
	%	15	4	6	6	29	2	0	0	19	0	0	19	100
Socialdemokraterna	Count	14	6	15	8	79	0	4	7	26	3	1	59	222
	%	6	3	7	4	36	0	2	3	12	1	0	27	100
Centerpartiet	Count	2	1	2	4	25	0	2	1	8	0	0	7	52
	%	4	2	4	8	48	0	4	2	15	0	0	13	100
Liberalerna	Count	2	0	3	2	16	1	0	0	4	0	0	6	34
	%	6	0	9	6	47	3	0	0	12	0	0	18	100
Moderaterna	Count	4	3	14	5	74	2	2	3	16	2	0	28	153
	%	3	2	9	3	48	1	1	2	10	1	0	18	100
Kristdemokraterna	Count	1	1	3	2	17	0	1	2	7	0	0	13	47
	%	2	2	6	4	36	0	2	4	15	0	0	28	100
Miljöpartiet	Count	0	1	3	4	20	0	2	2	7	1	0	6	46
	%	0	2	7	9	43	0	4	4	15	2	0	13	100
Sverigedemokraterna	Count	3	3	7	2	71	1	2	2	14	0	0	19	124
	%	2	2	6	2	57	1	2	2	11	0	0	15	100
Annat parti:	Count	4	0	6	0	9	0	0	1	0	0	0	0	20
	%	20	0	30	0	45	0	0	5	0	0	0	0	100
Inget parti	Count	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	6
	%	50	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	33	100
Total	Count	40	17	56	30	325	5	14	18	91	6	1	149	752
	%	5	2	7	4	43	1	2	2	12	1	0	20	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per partitillhörighet som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I sociala medier undviker jag främst att diskutera...". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisympati var 752 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.18 Självcensur och kön 2021 och 2022, procent

Kön			2021		Total	2022		Total
			Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls		Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	
Kvinnor	Count		405	395	800	400	435	835
		%	50,6	49,4	100	47,9	52,1	100
	Man	Count	412	323	735	418	362	780
		%	56,1	43,9	100	53,6	46,4	100
Total	Count	817	718	1535	818	797	1615	
	%	53,2	46,8	100	50,7	49,3	100	

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per könstillhörighet, som helt eller delvis instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan var 1 535 i 2021 års undersökning och 1 615 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.19 Självcensur i olika sammanhang uppdelat på kön 2022, procent

Kön			I nära sociala sammanhang			På arbetsplatsen			I skolan/på universitetet			I sociala medier		
			Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total	Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total	Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total	Avstår sällan eller aldrig	Avstår alltid eller ofta	Total
Kvinnor	Count		596	244	840	334	444	778	322	370	692	149	618	767
		%	71,0	29,0	100,0	42,9	57,1	100,0	46,5	53,5	100,0	19,4	80,6	100,0
	Man	Count	515	268	783	359	370	729	317	322	639	167	536	703
		%	65,8	34,2	100,0	49,2	50,8	100,0	49,6	50,4	100,0	23,8	76,2	100,0
Total	Count	1111	512	1623	693	814	1507	639	692	1331	316	1154	1470	
	%	68,5	31,5	100,0	46,0	54,0	100,0	48,0	52,0	100,0	21,5	78,5	100,0	

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per kön och socialt sammanhang, som svarat att de alltid eller ofta avstår, gällande frågan: "I följande sammanhang, brukar eller brukar du inte avstå från att fritt uttrycka dina åsikter om politiskt kontroversiella frågor eftersom de kan väcka anstöt?". Antal personer som besvarade frågan samt angav partisynpatet varierar mellan 1 331 ("i skolan/universitetet") och 1 623 ("i nära sociala sammanhang").

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.20 Självcensur kring olika ämnen i nära sociala sammanhang, per kön 2022, procent

Kön		Pan- demi- han- tering och vaccin- ationer	Utrikes politik och försvar	Jäm- ställd- het, lika- behand- ling, och HBTQ- rättig- heter	Brott- slighet och krimi- nalitet	Invan- dring och inte- gration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Eko- nomi och skatter	Reli- gion	Pen- sioner	Skola och högre utbild- ning	Pol- itisk eller religiös extre- mism	Total
Kvinna	Count	26	29	24	10	132	1	17	34	37	1	1	57	369
	%	7,0	7,9	6,5	2,7	35,8	0,3	4,6	9,2	10,0	0,3	0,3	15,4	100,0
Man	Count	19	15	40	15	123	5	10	14	52	3	1	41	338
	%	5,6	4,4	11,8	4,4	36,4	1,5	3,0	4,1	15,4	0,9	0,3	12,1	100,0
Total	Count	45	44	64	25	255	6	27	48	89	4	2	98	707
	%	6,4	6,2	9,1	3,5	36,1	0,8	3,8	6,8	12,6	0,6	0,3	13,9	100,0

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per kön och socialt sammanhang, som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I nära sociala sammanhang undviker jag främst att diskutera..." Antal personer som besvarade frågan samt angav kön var 707 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.21 Självcensur kring olika ämnen på jobbet, per kön 2022, procent

Kön		Pan- demi- han- tering och vaccin- ationer	Utrikes politik och försvar	Jäm- ställd- het, lika- behand- ling, och HBTQ- rättig- heter	Brott- slighet och krimi- nalitet	Invan- dring och inte- gration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Eko- nomi och skatter	Reli- gion	Pen- sioner	Skola och högre utbild- ning	Pol- itisk eller religiös extre- mism	Total
Kvinna	Count	26	13	19	8	197	3	11	33	55	2	5	83	455
	%	5,7	2,9	4,2	1,8	43,3	0,7	2,4	7,3	12,1	0,4	1,1	18,2	100,0
Man	Count	15	9	36	10	164	1	9	27	67	4	0	71	413
	%	3,6	2,2	8,7	2,4	39,7	0,2	2,2	6,5	16,2	1,0	0,0	17,2	100,0
Total	Count	41	22	55	18	361	4	20	60	122	6	5	154	868
	%	4,7	2,5	6,3	2,1	41,6	0,5	2,3	6,9	14,1	0,7	0,6	17,7	100,0

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per kön och socialt sammanhang, som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? På jobbet undviker jag främst att diskutera..." Antal personer som besvarade frågan samt angav kön var 868 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.22 Självcensur kring olika ämnen i skolan/universitetet, per kön 2022, procent

Kön		Pan- demi- han- tering och vaccin- ationer	Utrikes politik och försvar	Jäm- ställd- het, likabe- hand- ling, och HBTQ- rättig- heter	Brott- slighet och krimi- nalitet	Invan- dring och inte- gration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Eko- nomi och skatter	Reli- gion	Pen- sioner	Skola och högre utbild- ning	Pol- itisk eller religiös extre- mism	Total
Kvinna	Count	14	14	16	12	115	2	7	24	44	3	5	54	310
	%	4,5	4,5	5,2	3,9	37,1	0,6	2,3	7,7	14,2	1,0	1,6	17,4	100,0
Man	Count	6	7	31	5	118	1	5	9	42	4	8	47	283
	%	2,1	2,5	11,0	1,8	41,7	0,4	1,8	3,2	14,8	1,4	2,8	16,6	100,0
Total	Count	20	21	47	17	233	3	12	33	86	7	13	101	593
	%	3,4	3,5	7,9	2,9	39,3	0,5	2,0	5,6	14,5	1,2	2,2	17,0	100,0

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per kön och socialt sammanhang, som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I skolan/universitetet sammanhang undviker jag främst att diskutera..." Antal personer som besvarade frågan samt angav kön var 593 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.23 Självcensur kring olika ämnen i sociala medier, per kön 2022, procent

Kön		Pan- demi- han- tering och vaccin- ationer	Utrikes politik och försvar	Jäm- ställd- het, likabe- hand- ling, och HBTQ- rättig- heter	Brott- slighet och krimi- nalitet	Invan- dring och inte- gration	Sjuk- vård	Klimat, miljö och energi	Eko- nomi och skatter	Reli- gion	Pen- sioner	Skola och högre utbild- ning	Pol- itisk eller religiös extre- mism	Total
Kvinna	Count	30	9	16	17	174	4	5	14	40	2	1	90	402
	%	7,5	2,2	4,0	4,2	43,3	1,0	1,2	3,5	10,0	0,5	0,2	22,4	100,0
Man	Count	11	7	42	15	166	2	7	6	50	4	0	64	374
	%	2,9	1,9	11,2	4,0	44,4	0,5	1,9	1,6	13,4	1,1	0,0	17,1	100,0
Total	Count	41	16	58	32	340	6	12	20	90	6	1	154	776
	%	5,3	2,1	7,5	4,1	43,8	0,8	1,5	2,6	11,6	0,8	0,1	19,8	100,0

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per kön och socialt sammanhang, som besvarat frågan: "Vilket av följande samtalsämnen upplever du främst att du inte kan uttrycka dina åsikter fritt om i olika sociala sammanhang? I sociala medier sammanhang undviker jag främst att diskutera..." Antal personer som besvarade frågan samt angav kön var 776 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Tabell A.24 Självcensur och ålder 2021 och 2022, procent

		2021			2022		
Ålder		Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total	Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total
16-29 år	Count	96	96	192	127	115	242
	%	50	50	100	52,5	47,5	100
30-49 år	Count	222	163	385	231	208	439
	%	57,7	42,3	100	52,6	47,4	100
50-64 år	Count	240	228	468	215	218	433
	%	51,3	48,7	100	49,7	50,3	100
65-90 år	Count	263	233	496	264	276	540
	%	53	47	100	48,9	51,1	100
Total	Count	821	720	1541	837	817	1654
	%	53,3	46,7	100	50,6	49,4	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per ålderskategori, som helt eller delvis instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan var 1 541 i 2021 års undersökning och 1 654 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Tabell A.25 Självcensur och inkomst 2021 och 2022, procent

		2021			2022			
		Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total	Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total	
Inkomst	Max 14 999 kr	Count	183	148	331	177	151	328
		%	55,3	44,7	100	54,0	46	100
	15 000 kr – 24 999 kr	Count	168	121	289	188	154	342
		%	58,1	41,9	100	55,0	45	100
	25 000 kr – 44 999 kr	Count	330	306	636	313	335	648
		%	51,9	48,1	100	48,3	51,7	100
	Minst 45 000 kr	Count	106	128	234	120	152	272
		%	45,3	54,7	100	44,1	55,9	100
Total		Count	787	703	1490	798	792	1590
		%	52,8	47,2	100	50,2	49,8	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per inkomstkategori, som helt eller delvis instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan var 1 490 i 2021 års undersökning och 1 590 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Tabell A.26 Självcensur och utbildning 2021 och 2022, procent

			Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total	Instämmer helt eller delvis	Instämmer knappast eller inte alls	Total
Utbildning	Låg	Count	125	80	205	135	89	224
		%	61,0	39,0	100	60,3	39,7	100
	Medellåg	Count	243	182	425	271	209	480
		%	57,2	42,8	100	56,5	43,5	100
	Medelhög	Count	189	172	361	184	178	362
		%	52,4	47,6	100	50,8	49,2	100
	Hög	Count	247	277	524	223	327	550
		%	47,1	52,9	100	40,5	59,5	100
Total		Count	804	711	1515	813	803	1616
		%	53,1	46,9	100	50,3	49,7	100

Kommentar: Tabellen visar den andel i procent per utbildningskategori, som helt eller delvis instämmer i påståendet: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Antal personer som besvarade frågan var 1 515 i 2021 års undersökning och 1 616 i 2022 års undersökning.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021 och 2022.

Deskriptiv statistik över de variabler som ingår i undersökningen

Tabell A.27 Beskrivande statistik över de variabler som används i analysen, 2021

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Grad av självcensur	1541	1	4	2,46	1,03
Vänster-höger-position	1578	1	5	3	1,185
Kön	1642	0	1	0,47	0,499
Ålder	1649	1	4	2,82	1,026
Utbildning	1577	1	4	2,77	1,065
Inkomst	1547	1	4	2,5	1,007
Arbetslös	1520	0	1	0,02	0,137
Invandrarbakgrund	1493	0	1	0,19	0,389

Storstadsbo	1649	0	1	0,19	0,389
Troende	1537	0	1	0,35	0,478
Föreningsmedlem	1576	0	1	0,49	0,5
Partimedlem	1582	0	1	0,06	0,243
Politiskt intresse	1618	1	4	2,75	0,804
Myndighetsförtroende	1582	1	4	2,63	0,732
Nöjdhet med demokratin	1598	1	4	2,7	0,775
Åsiktsfrihet	1568	1	4	3,76	0,509
Social tillit	1575	0	10	6,49	2,135
Upplevd trygghet	1592	1	5	1,76	0,797
Grad av hot - miljö/klimat	1563	1	5	3,26	1,168
Grad av hot - invandring	1557	1	5	2,95	1,361

Kommentar: Tabellen visar deskriptiv statistik för följande variabler: Grad av självcensur är den beroende variabeln. Variabeln baseras på frågan: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Svaren varierar på en skala mellan 0 ("instämmer inte alls") och 4 ("instämmer helt"). Vänster-högerposition: Klart till vänster (1); Något till vänster (2); Varken till vänster eller till höger (3); Något till höger (4); Klart till höger (5). Kön: Kvinna (0); Man (1). Ålder: 16–29 år (1); 30–49 år (2); 50–64 år (3); 65–90 år (4). Utbildning: Låg utbildning (1) = max grundskola el. motsv.; Medellåg (2) = max gymnasium, folkhögskola el. motsv.; Medelhög (3) = eftergymnasial utb., högsk./univ.; Hög (4) = högskola/universitet 3 år eller längre/forskarutbildning. Inkomst: Max 14 999 kr (1); 15 000 – 24 999 kr (2); 25 000 – 44 999 (3); Minst 45 000 kr (4). Arbetslös: Nej (0); Ja (1). Invandrarbakgrund: Nej = Du själv och båda dina föräldrar har huvudsakligen vuxit upp i Sverige (0); Ja = Du själv eller någon av dina föräldrar har huvudsakligen vuxit upp i ett annat land (1). Storstadsbo: Ej storstad (0); Storstad = Stockholm, Göteborg och Malmö (1). Troende: Nej (0); Ja (1). Föreningsmedlem: Nej (0); Ja (1). Partimedlem: Nej (0); Ja (1). Politiskt intresse: Inte alls intresserad (1); Inte särskilt intresserad (2); Ganska intresserad (3); Mycket intresserad (4). Myndighetsförtroende: Mycket litet förtroende (1); Ganska litet förtroende (2); Ganska stort förtroende (3); Mycket stort förtroende (4). Nöjdhet med demokratin: Inte alls nöjd (1); Inte särskilt nöjd (2); Ganska nöjd (3); Mycket nöjd (4). Åsiktsfrihet: "Det är viktigt för mig att fritt få uttrycka mina åsikter": Instämmer inte alls (1); Instämmer knappast (2); Instämmer delvis (3); Instämmer helt (4). Social tillit: "Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?": Det går inte att lita på människor i allmänhet (0) till Det går att lita på människor i allmänhet (10). Trygghetsutveckling: Otryggheten har ökat i hög grad (1); Otryggheten har ökat i viss grad (2); Ingen förändring (3); Tryggheten har ökat i viss grad (4); Tryggheten har ökat i hög grad (5). Grad av hot – miljö-/klimatförändring: I mycket liten grad (1); I ganska liten grad (2); I varken hög eller liten grad (3); I ganska hög grad (4); I mycket hög grad (5). Grad av hot – invandring: I mycket liten grad (1); I ganska liten grad (2); I varken hög eller liten grad (3); I ganska hög grad (4); I mycket hög grad (5).

*** p < 0,001, ** p < 0,01, * p < 0,05.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2021.

Tabell A.28 Beskrivande statistik över de variabler som används i analysen, 2022

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Grad av självcensur	1654	1	4	2,4	1,031
Vänster-höger-position	1699	1	5	3,02	1,287
Kön	1659	1	2	1,48	0,5
Ålder	1744	1	4	2,76	1,067
Utbildning	1660	1	4	2,75	1,068
Inkomst	1625	1	4	2,53	1,007
Arbetslös	1659	0	1	0,02	0,138
Invandrabakgrund	1623	1	2	1,19	0,392
Storstadsbo	1676	0	1	0,18	0,382
Föreningsmedlem	1662	0	1	0,47	0,499
Partimedlem	1675	0	1	0,06	0,235
Politiskt intresse	1712	1	4	2,78	0,773
Myndighetsförtroende	1686	1	4	2,77	0,727
Nöjdhet med demokratin	1703	1	4	2,8	0,766
Åsiktsfrihet	1664	1	4	3,76	0,514
Social tillit	1658	0	10	6,65	2,27
Grad av hot - miljö/klimat	1668	1	5	3,26	1,21
Grad av hot - invandring	1661	1	5	2,65	1,354

Kommentar: Tabellen visar resultaten från en OLS-regression där grad av självcensur är den beroende variabeln. Variabeln baseras på frågan: "I dagens politiska klimat kan jag inte öppet uttrycka mina åsikter eftersom andra kan tycka de är stötande". Svaren varierar på en skala mellan 0 ("instämmer inte alls") och 4 ("instämmer helt"). Vänster-högerposition: Klart till vänster (1); Något till vänster (2); Varken till vänster eller till höger (3); Något till höger (4); Klart till höger (5). Kön: Kvinna (0); Man (1). Ålder: 16–29 år (1); 30–49 år (2); 50–64 (3); 65–90 (4). Utbildning: Låg utbildning (1) = max grundskola el. motsv.; Medellåg (2) = max gymnasium, folkhögskola el. motsv.; Medelhög (3) = eftergymnasial utb., högsk./univ.; Hög (4) = högskola/universitet 3 år eller längre/forskarutbildning. Inkomst: Max 14 999 kr (1); 15 000 – 24 999 kr (2); 25 000 – 44 999 (3); Minst 45 000 kr (4). Arbetslös: Nej (0); Ja (1). Invandrarbakgrund: Nej = Du själv och båda dina föräldrar har huvudsakligen vuxit upp i Sverige (0); Ja = Du själv eller någon av dina föräldrar har huvudsakligen vuxit upp i ett annat land (1). Storstadsbo: Ej storstad (0); Storstad = Stockholm, Göteborg och Malmö (1). Föreningsmedlem: Nej (0); Ja (1). Partimedlem: Nej (0); Ja (1). Politiskt intresse: Inte alls intresserad (1); Inte särskilt intresserad (2); Ganska intresserad (3); Mycket intresserad (4). Myndighetsförtroende: Mycket litet förtroende (1); Ganska litet förtroende (2); Ganska stort förtroende (3); Mycket stort förtroende (4). Nöjdhet med demokratin: Inte alls nöjd (1); Inte särskilt nöjd (2); Ganska nöjd (3); Mycket nöjd (4). Åsiktsfrihet: "Det är viktigt för mig att fritt få uttrycka mina åsikter": Instämmer inte alls (1); Instämmer knappast (2); Instämmer delvis (3); Instämmer helt (4). Social tillit: "Enligt din mening, i vilken utsträckning går det att lita på människor i allmänhet?": Det går inte att lita på människor i allmänhet (0) till Det går att lita på människor i allmänhet (10). Grad av hot – miljö-/klimatförändring: I mycket liten grad (1); I ganska liten grad (2); I varken hög eller liten grad (3); I ganska hög grad (4); I mycket hög grad (5). Grad av hot – invandring: I mycket liten grad (1); I ganska liten grad (2); I varken hög eller liten grad (3); I ganska hög grad (4); I mycket hög grad (5).

*** $p < 0,001$, ** $p < 0,01$, * $p < 0,05$.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2022.

Referenser

- SOM-institutet (2022). *Den nationella SOM-undersökningen 2021* - En metodöversikt, SOM-rapport nr 2022:03. Göteborg: Göteborgs universitet.
<https://www.gu.se/sites/default/files/2022-03/3.%20Metodrapport%20Riks%202021.pdf> [Läst 2023-09-07].
- SOM-institutet (2023). *Den nationella SOM-undersökningen 2022* - En metodöversikt, SOM-rapport nr 2023:4. Göteborg: Göteborgs universitet.
<https://www.gu.se/sites/default/files/2023-04/4.%20Metodrapport%20Riks%202022.pdf> [Läst 2023-09-07].